

Pla de Prevenció de Riscos Laborals

Guia per a l'autoavaluació i la millora
del compliment dels requisits legals

ASEPEYO

© Asepeyo. Mútua Col·laboradora amb la Seguretat Social núm. 151.

1a. Edició, Juliol de 2016

Autor: Xavier Panadés Gella

Direcció de Prevenció d'Asepeyo

Tots els drets en totes les llengües i països

G1E16019C

Pla de Prevenció

de Riscos Laborals

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	5
EN QUÈ EL POT AJUDAR AQUESTA GUIA?	6
UTILITZACIÓ DE LA GUIA	7
LLISTA D'AUTOAVALUACIÓ	9
PLA D'ACCIÓ	17
APÈNDIX 1. REQUISITS LEGALS	21
APÈNDIX 2. CONCEPTES I RECURSOS	31

PRESENTACIÓ

Aquesta guia està dedicada al **pla de prevenció de riscos laborals**, element central de la gestió de la prevenció i de la normativa laboral que la regula. La seva importància, per a l'empresa, és indiscutible, i es pot afirmar que és l'eix principal de totes les activitats i accions preventives realitzades en una organització.

Entre les prestacions i els serveis atribuïts a les Mútues Col·laboradores amb la Seguretat Social hi ha la realització d'activitats preventives a favor dels empresaris associats i dels treballadors que d'ells depenen. Aquestes activitats preventives es desenvolupen d'acord amb la planificació que estableix periòdicament la Seguretat Social, la qual inclou, de manera prominent, tot de programes d'assistència i assessorament per a la petita i mitjana empresa (PIME).

L'acció d'assessorament extern a l'empresa, sigui la que sigui la naturalesa de l'acció i de l'entitat que presta el servei, no hauria d'incidir de forma aïllada i desvinculada al sistema de gestió preventiva de l'empresa. El fet de millorar la gestió de l'empresa evita deficiències en el control dels riscos i, per tant, accidents i malalties professionals.

La gestió preventiva de l'empresa no pot ser concebuda sense considerar el marc legislatiu. Per això la finalitat d'aquesta guia, dirigida específicament a la PIME, és millorar el coneixement i la comprensió dels requisits legals relatius al **pla de prevenció de riscos laborals**. Aquest coneixement previ de la normativa és condició necessària per aconseguir l'efectivitat de l'assessorament ofert.

Evarist Llenas Torrent
Director de Prevenció

EN QUÈ EL POT AJUDAR AQUESTA GUIA?

El pla de prevenció de riscos laborals, juntament amb l'avaluació dels riscos i la planificació de l'activitat preventiva (els seus dos instruments essencials), és l'element central de la gestió de l'empresa. La seva finalitat és aconseguir la integració de la prevenció en l'organització i la protecció eficaç de la seguretat i salut dels treballadors.

L'elaboració i aplicació del pla ha de complir amb els requisits legals establerts per la Llei de prevenció de riscos laborals (LPRL) i pel Reglament dels serveis de prevenció (RSP).

En l'articulat d'aquestes dues disposicions, els requisits legals s'entrellacen entre si i amb altres obligacions preventives, fet que dificulta la seva identificació i comprensió, i, per això, la seva aplicació.

Aquesta publicació és una guia d'ajuda a l'empresa per al compliment dels requisits legals aplicables al pla de prevenció de riscos laborals, entenent-se el pla com un element en si mateix. És a dir, queda fora de l'abast d'aquesta guia el desglossament dels requisits legals aplicables a cadascuna de les activitats que formen part del pla: l'avaluació dels riscos i la planificació de la prevenció, el control de les condicions de treball i de l'activitat dels treballadors, l'actuació davant els canvis, la formació i la informació, la vigilància de la salut, les actuacions davant d'emergències, la investigació dels danys per a la salut, etc.

Les activitats del pla són objecte d'altres guies d'ajuda específiques. Especialment es recomana l'aplicació de la guia conjuntament amb les guies d'Asepeyo dedicades a l'*Avaluació dels riscos laborals* i a la *Planificació de l'activitat preventiva*.

La guia està dirigida a empresaris, personal amb funcions de direcció i a especialistes en prevenció de riscos, molt especialment de microempreses i empreses petites i mitjanes (PIME).

També la guia pot ser útil com a recurs als treballadors i el seus representants, als professionals i a les entitats externes a l'empresa en la tasca de formació, informació i assessorament, i, a tothom qui tingui interès a millorar els coneixements en aquest àmbit.

Més enllà d'un compliment de mínims de la normativa, la guia s'hauria d'utilitzar com a recurs per establir i implantar, mantenir i millorar contínuament el sistema de gestió de la prevenció de l'empresa.

UTILITZACIÓ DE LA GUIA

L'element principal de la guia és la *Llista d'autoavaluació*, amb què l'empresa pot verificar el compliment de les seves obligacions legals relatives al pla de prevenció de riscos laborals.

Cadascuna de les preguntes de la llista fa referència a un determinat requisit legal. A l'apèndix 1 es recullen, amb major detall i caràcter exhaustiu, cadascun dels requisits legals aplicables, agrupats i ordenats en els mateixos apartats que les preguntes de la llista. Per resoldre els dubtes que sorgeixin en l'aplicació de la llista, l'usuari pot consultar l'apartat corresponent d'aquest apèndix.

L'apèndix 2 exposa els conceptes principals relatius al pla de prevenció i les referències a altres recursos disponibles per al desenvolupament del pla.

Segons la seva situació i necessitats individuals, l'usuari pot consultar i utilitzar les diferents unitats de la manera que consideri més oportuna. Per exemple, si l'usuari està fent els seus primers passos en aquest àmbit, li recomanem de llegir primer l'apèndix 2; però si ja disposa del pla, tal vegada només li sigui necessari consultar els apèndixs en cas de dubte puntual.

La verificació dels requisits legals a través de la *Llista d'autoavaluació* es fa responnent a cada una de les preguntes, en el mateix ordre en què apareixen. Les respostes possibles són:

- **Sí: El requisit s'acompleix.** A vegades, tot i complir-se el requisit legal, poden existir oportunitats de millora sobre allò ja fet. En *Accions de millora* es poden anotar aquelles mesures que van més enllà del mínim compliment del requisit.
- **No: El requisit no es compleix.** En *Accions per al compliment* s'anotaran les mesures a adoptar per poder complir el requisit.

Determinats requisits poden no ser aplicables a l'empresa. Donat el cas, es marcarà l'opció *N/A* (No aplicable). La resta de requisits són aplicables en tots els casos, per normativa.

Existeixen preguntes per a les quals no és necessari concretar accions de millora o compliment, bàsicament perquè es poden deduir de la mateixa resposta, motiu pel qual no disposen del corresponent quadre per emplenar l'acció.

En *Observacions* es poden anotar altres informacions abans no incloses i que l'usuari consideri d'interès apuntar, com per exemple evidències i activitats que donen un compliment, justificacions de la resposta, dubtes interpretatius a consultar, o qüestions pendents.

Una vegada finalitzada l'aplicació de la llista, les accions de millora i compliment es passen al formulari *Pla d'acció* de la **pàgina 17**. En aquesta translació les accions es poden agrupar, ordenar i detallar segons cada situació i a criteri de l'usuari.

En la versió electrònica de la publicació pot accedir-se a altres recursos i a informació addicional mitjançant els enllaços que ofereix el mateix text. Es pot escriure també sobre els quadres de la *Llista d'autoavaluació* i del *Pla d'acció*.

En cas de necessitar assistència per a la interpretació dels requisits i/o assessorament per a la seva aplicació, pot posar-se en contacte amb la nostra xarxa territorial de tècnics de prevenció.

Per rebre més informació i/o assessorament addicional, el servei requerit haurà de formar part de la [planificació periòdica de les activitats preventives de la Seguretat Social](#).

Consulti la nostra xarxa de delegacions [clicant aquí](#).

Llista d'autoavaluació

☒	
☐	
☐	
☒	

1		
2		
3		

1. Requisits legals¹

1.1. S'han identificat, es comprenen i es té accés als requisits legals aplicables al pla de prevenció de riscos laborals?

SI	NO	Observacions:

1.2. S'ha determinat com s'apliquen aquests requisits a l'empresa?

SI	NO	Observacions:

2. Realització

2.1. L'empresa disposa d'un pla de prevenció de riscos laborals degudament documentat?²

SI	NO	Observacions:

En cas que el pla l'hagi elaborat un servei de prevenció aliè³:

2.2. El servei de prevenció està degudament acreditat?

SI	NO	N/A	Observacions:

2.3. Es disposa de concert per escrit que especifiqui la prestació del servei contractat amb relació al pla, i inclou els aspectes que preveu l'art. 20.1 del RSP?

SI	NO	N/A	Observacions:

3. Contingut

3.1. El pla és adequat a la dimensió i a les característiques de l'empresa?

SI	Accions de millora:	NO	Accions per al compliment:

N/A³	Observacions:

3.1.1. Inclou, si fa al cas, els requisits del sistema de prevenció relatius als següents elements?⁴

1. Organització del sistema de prevenció

- Organització dels recursos especialitzats
- Integració de la prevenció en l'estructura organitzativa de l'empresa
- Consulta i participació dels treballadors

2. Activitats preventives bàsiques

- Avaluació dels riscos i planificació de l'activitat preventiva
- Control de les condicions de treball i de l'activitat dels treballadors
- Actuació davant els canvis
- Formació i informació
- Vigilància de la salut
- Actuacions davant les emergències
- Investigació de danys per a la salut

(a efectes orientatius, exclusivament)

SI	NO	N/A	Observacions:

3.2. Inclou els següents elements exigibles per normativa?³

- Característiques de l'empresa
- Estructura organitzativa, funcions i responsabilitats, canals de comunicació
- Processos, pràctiques i procediments
- Política, objectius i metes
- Recursos disponibles
- Organització de la prevenció: modalitat, òrgans de representació

SI Accions de millora:	NO Accions per al compliment:
N/A Observacions:	

3.3. Les seves eines essencials són l'avaluació dels riscos i la planificació de l'activitat preventiva?

SI Accions de millora:	NO Accions per al compliment:
N/A Observacions:	

4. Implantació i aplicació

4.1. Aspectes generals

4.1.1. El pla ha estat implantat i s'aplica d'acord amb el que estableix el seu contingut?

SI	Accions de millora:	NO	Accions per al compliment:

Observacions:

4.1.2. Ha estat aprovat per la direcció de l'empresa?

SI	Accions de millora:	NO	Accions per al compliment:

Observacions:

4.1.3. És assumit per tota l'estructura organitzativa, en particular per tots els nivells jeràrquics?

SI	Accions de millora:	NO	Accions per al compliment:

Observacions:

4.1.4. És conegut per tots els treballadors?

SI	Accions de millora:	NO	Accions per al compliment:
Observacions:			

4.2. Integració de l'activitat preventiva

4.2.1. El pla constitueix un mitjà eficaç per a la integració de la prevenció de riscos laborals...

- ... en el sistema general de gestió,
- ... en el conjunt d'activitats,
- ... en la línia jeràrquica, i
- ... a través de la participació i col·laboració de tots els treballadors?

SI	Accions de millora:	NO	Accions per al compliment:
Observacions:			

4.3. Consulta i participació

4.3.1. La documentació relativa al pla està a la disposició dels representants dels treballadors?

SI	Accions de millora:	NO	Accions per al compliment:
Observacions:			

4.3.2. S'ha consultat als treballadors...

- ...l'adopció de les decisions relatives als procediments d'informació i documentació relativa al pla, i
- ...envers la implantació i l'aplicació del pla?

SI	Accions de millora:	NO	Accions per al compliment:

Observacions:

4.3.3. S'atorguen al Comitè de Seguretat i Salut les competències previstes en l'art. 39.1 de la LPRL?⁵

SI	Accions de millora:	NO	Accions per al compliment:

N/A	Observacions:

4.4. Auditories

En cas d'estar l'empresa obligada per normativa a sotmetre's a auditories del sistema de prevenció⁶:

4.4.1. L'empresa ho ha fet en els terminis establerts?

SI	NO	N/A	Observacions:

4.4.2. L'entitat auditora està degudament acreditada?

SI	NO	N/A	Observacions:

4.4.3. L'empresa adopta les mesures necessàries per esmenar les deficiències que els resultats de l'auditoria hagin posat de manifest respecte a incompliments relatius al pla?

SI	Accions de millora:	NO	Accions per al compliment:
N/A	Observacions:		

En cas de no estar l'empresa obligada a auditoria, per complir el requisit de l'art. 29.3 del RSP:

4.4.4. L'empresa ha remès a l'autoritat laboral la notificació segons model de l'annex II de RSP?

SI	NO	N/A	Observacions:

LPRL: Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals.

RSP: Reial decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels serveis de prevenció.

NOTES:

1. A l'apèndix 1 poden consultar-se un a un els requisits legals aplicables al pla de prevenció de riscos laborals, agrupats en els mateixos apartats que les preguntes de la *Llista d'autoavaluació*.

En aquest apèndix, entre claudàtors [], s'indiquen les preguntes de la *Llista d'autoavaluació* a la qual s'apliquen els requisits legals.

2. Només si es compleix el requisit 2.1 s'han de respondre les preguntes restants de la *Llista d'autoavaluació*. Si l'empresa no disposa de pla de prevenció de riscos laborals hauria de posar-se de seguida a treballar per a la seva elaboració.

3. El fet que el pla hagi estat elaborat per un servei de prevenció aliè hauria d'oferir una garantia suficient de compliment dels requisits legals relacionats amb les preguntes de l'apartat 3. *Contingut*, per la qual cosa es pot indicar *N/A* (No aplicable) a les preguntes 3.1, 3.1.1, 3.2 i 3.3, si bé l'empresa podria igualment procedir a la seva comprovació.

Si el pla no ha estat elaborat per un servei de prevenció aliè cal indicar *N/A* (No aplicable) a les preguntes 2.2 i 2.3.

4. La relació d'elements en què es desglossa la pregunta 3.1.1 té una finalitat exclusivament orientativa, no l'estableix una normativa legal, i provenen de l'Annex "Ordenació dels requisits aplicables a un sistema de prevenció" de la "Guia tècnica per a la integració de la prevenció de riscos laborals en el sistema general de gestió de la empresa", de l'INSHT.

La pregunta 3.2 mostra els requisits mínims establerts per normativa.

5. Cal indicar *N/A* (No aplicable) en cas que l'empresa no hagi constituït el comitè de seguretat i salut, per no ser legalment exigible i/o per no haver estat nomenats els delegats de prevenció.

6. En 4.4.1, 4.4.2 i 4.4.3 s'indica *N/A* (No aplicable) si l'empresa no està obligada a sotmetre's a l'auditoria.

Si hi està obligada, cal consignar *N/A* (No aplicable) a la pregunta 4.4.3 sempre que l'auditoria no informa de deficiències.

Pla d'acció

☒	
☐	
☐	
☒	

1		
2		
3		

PLA D'ACCIÓ

Millora del sistema de gestió de la prevenció

Data:

(data d'elaboració
del pla d'acció)

Realitzat per:

(nom i llocs de les persones responsables
de l'elaboració del pla d'acció)

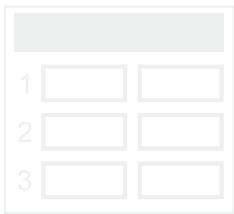
ACCIONS PER AL COMPLIMENT DELS REQUISITS LEGALS

Acció	Responsable	Data
1		
2		
3		
4		
5		
6		

ACCIONS DE MILLORA DEL COMPLIMENT DELS REQUISITS LEGALS

Acció	Responsable	Data
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		

Apèndix 1. Requisits legals

1. REQUISITS LEGALS

Els requisits legals aplicables al pla de prevenció de riscos laborals es troben en la següent normativa:

- **Llei 31/1995**, de 8 de novembre, de Prevenció de Riscos Laborals. Articles **14, 16, 23, 31, 33 y 39**. Poden consultar-se al següent [enllaç](#).
- **Reial Decret 39/1997**, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels serveis de prevenció. Articles **1, 2, 10, 20, 30 31 i 31bis**. Poden consultar-se al següent [enllaç](#).

Les dues normes estableixen l'obligació que tota empresa, amb independència de la seva grandària i activitat, ha de disposar d'un pla de prevenció de riscos laborals (*requisits de realització*).

Aquestes normes regulen els requisits que ha de complir aquest pla (*requisits de contingut*) i les exigències respecte a la seva posada en pràctica (*requisits d'implantació i aplicació*).

Amb la finalitat de facilitar el coneixement i la consulta, tot seguit es resumeixen les principals obligacions legals que s'apliquen al pla de prevenció de riscos, agrupades i ordenades en els tres aspectes enunciats:

- a. Realització
- b. Contingut
- c. Implantació i aplicació

Els requisits legals són presentats en el mateix ordre que els punts de la *Llista d'autoavaluació*. S'indica, entre claudàtors [], la referència de l'ítem de la llista que pregunta sobre el seu compliment. A més, en les dues columnes de la dreta, es fa referència a l'articulat de la Llei de prevenció de riscos laborals (LPRL) i del Reglament dels serveis de prevenció (RSP) que els estableixen.

També es descriuen les infraccions relacionades amb el pla que preveu el RDL 5/2000, de 4 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la [Llei sobre Infraccions i Sancions en l'Ordre Social](#) (LISOS).

2. REALITZACIÓ

Objecte

	Art. LPRL	Art. RSP
Aconseguir la protecció eficaç dels treballadors en matèria de seguretat i salut en el treball.	14.2	
Integrar la prevenció de riscos laborals.	16.1	1.1, 2.1
Establir l'estructura organitzativa, les responsabilitats, les funcions, les pràctiques, els procediments, els processos i els recursos necessaris per realitzar l'acció de prevenció de riscos laborals.	16.1	
Establir la política de prevenció de riscos laborals.		2.1

Documentació [2.1]*

	Art. LPRL	Art. RSP
Cal elaborar i conservar la documentació relativa al pla de prevenció de riscos laborals, quedant a disposició de l'autoritat laboral i de les autoritats sanitàries.	23.1.a	2.2
Les empreses de fins a 50 treballadors que no desenvolupin activitats compreses a l'annex I del RSP poden consignar, en un únic document d'extensió reduïda i fàcil comprensió, el pla de prevenció de riscos laborals, l'avaluació dels riscos i la planificació de l'activitat preventiva.	16.2.bis	2.4

* Entre [] pregunta/s de la *Llista d'autoavaluació* a la qual aplica el requisit legal.

Serveis de prevenció aliens [2.2] [2.3]

	Art. LPRL	Art. RSP
Han d'estar en condicions de proporcionar l'assessorament i el suport adient pel que fa al disseny, la implantació i l'aplicació d'un pla de prevenció de riscos laborals, el qual permeti la integració de la prevenció a l'empresa.	31.3.a	
En el concert per escrit de la prestació del servei contractat amb el servei de prevenció aliè s'han de mostrar els aspectes següents relatius al pla de prevenció (si l'assumeix aquest servei):		20.1
▪ Especialitat/s preventives objecte del concert, amb indicació per a la funció indicada en el punt 3.a de l'art. 31 de la LPRL (disseny, implantació i aplicació d'un pla de prevenció de riscos laborals), i de les actuacions concretes a fer per al desenvolupament d'aquesta funció, si és assumida, i en el període de vigència del concert.		20.1.c
▪ Aquestes actuacions s'han de desenvolupar d'acord amb la planificació de l'activitat preventiva i la programació anual proposada per part del servei i aprovades per l'empresa.		20.1.c
▪ Si el desenvolupament de l'activitat preventiva es concerta amb un servei de prevenció aliè, el concert haurà de consignar l'obligació del servei de prevenció a efectuar, en la memòria anual de les seves activitats a l'empresa, la valoració de l'efectivitat de la integració a través de la implantació i l'aplicació del pla en relació amb les activitats preventives concertades.		20.1.e

3. CONTINGUT

	Art. LPRL	Art. RSP
El contingut del pla ha de ser l'adequat a la dimensió i a les característiques de l'empresa. [3.1]		2.2
Ha d'incloure els elements següents: [3.2]		
Identificació de l'empresa, de la seva activitat productiva, el nombre de centres de treball i les seves característiques, i el nombre de treballadors i les seves característiques amb rellevància en la prevenció de riscos laborals.		
Estructura organitzativa de l'empresa, funcions i responsabilitats que assumeix cadascun dels seus nivells jeràrquics i canals de comunicació pel que fa a prevenció de riscos laborals.	16.1	2.2
Organització de la producció, quant a identificació dels diferents processos tècnics i pràctiques, i procediments organitzatius de l'empresa, respecte a la prevenció de riscos laborals.		
Política, objectius i metes que en matèria preventiva pretén aconseguir l'empresa, recursos humans, tècnics, materials i econòmics de què es disposa per a aquest efecte.		
Organització de la prevenció, modalitat preventiva, òrgans de representació.		
El pla ha d'indicar la modalitat/s adoptada/es per al desenvolupament de l'activitat preventiva:	30	1.3, 10.1, cap.III
Assumpció personal de l'empresari		11
Designació de treballador/s		12, 13
Servei de prevenció propi		14, 15
Servei de prevenció aliè		16,17, 18,19, 20
Els instruments essencials per a la gestió i l'aplicació del pla són l'avaluació dels riscos laborals i la planificació de l'activitat preventiva. [3.3]	16.2	2.3

4. IMPLANTACIÓ I APLICACIÓ

Aspectes generals [4.1]

	Art. LPRL	Art. RSP
Cal implantar i aplicar un pla de prevenció de riscos laborals. [4.1.1]	16.1	1.1
El pla ha de ser aprovat per la direcció de l'empresa. [4.1.2]		2.1
Ha de ser assumit per tota l'estructura organitzativa i, en particular, tots els nivells jeràrquics. [4.1.3]		2.1
L'han de conèixer tots els treballadors. [4.1.4]		2.1

Integració de la prevenció

A través del pla, s'integrarà la prevenció de riscos laborals: [4.2.1]

	Art. LPRL	Art. RSP
Al sistema general de gestió de l'empresa.	16.1	1.1, 2.1
Al conjunt d'activitats i a tots els nivells jeràrquics.	16.1	1.1
En el conjunt d'activitats: Implica la seva projecció en els processos tècnics, en l'organització del treball i en les condicions de com es desenvolupa la feina.		1.1
En la línia jeràrquica: - Inclosos tots els nivells. - Cada nivell ha de rebre atribucions i assumir les obligacions per incloure la prevenció en totes les decisions que s'adoptin i en qualsevol activitat que es dugi a terme o s'ordini.	16.1	1.1
A través de la participació dels treballadors i la seva col·laboració en l'adopció i el compliment de les mesures preventives.		1.2

Consulta i participació [4.3]

	Art. LPRL	Art. RSP
La documentació relativa al pla de prevenció de riscos laborals ha d'estar a disposició dels representants dels treballadors. [4.3.1]	23.1.a	2.2
L'adopció de decisions relatives als procediments d'informació i documentació relativa al pla de prevenció de riscos s'ha de consultar, amb suficient antelació, als treballadors. [4.3.2]	33.1.d	
S'ha de consultar als treballadors la implantació i l'aplicació del pla de prevenció. [4.3.2]		1.2
El Comitè de Seguretat i Salut té la competència de: [4.3.3]		
Participar en l'elaboració, posada en pràctica i avaluació dels plans i programes de prevenció de riscos de l'empresa. A aquest efecte, en el seu si es debatan, abans de la posada en pràctica i en tot allò referent a la incidència en prevenció de riscos, l'elecció de la modalitat organitzativa de l'empresa i, si fa al cas, la gestió realitzada per les entitats especialitzades amb qui l'empresa hagi concertada la realització d'activitats preventives.	39.1	
	39.1.a	
Promoure iniciatives sobre mètodes i procediments per a la prevenció efectiva dels riscos, proposant a l'empresa la millora de les condicions o la correcció de les deficiències existents.	39.1.b	

Auditories [4.4]

	Art. LPRL	Art. RSP
Casos en què l'auditoria no és obligatòria : [4.4.1]		29
Quan segons l'avaluació dels riscos, l'empresa no ha de desenvolupar activitats preventives per evitar o disminuir riscos derivats del treball a l'empresa.		29.1
Empreses amb concert preventiu amb un servei de prevenció aliè, excepte si realitzen activitats amb recursos propis i aliens.		29.2
Empreses de fins a 50 treballadors quan les activitats no estiguin incloses a l'annex I del RSP, que desenvolupin les activitats preventives amb recursos propis, i en les quals l'eficàcia del sistema preventiu resulti evident sense necessitat de recórrer a una auditoria, atès el limitat nombre de treballadors i l'escassa complexitat de les activitats preventives (en aquest cas, cal emplenar i trametre a l'autoritat laboral una notificació sobre la concurrència d'aquestes condicions, segons el model establert en l'annex II del RSP). [4.4.4]		29.3
Les auditories del sistema de prevenció valoraran la integració de la prevenció mitjançant la implantació i l'aplicació del pla de prevenció de riscos laboral.		30.2.d
La metodologia utilitzada haurà d'incloure:		
Una anàlisi de la documentació relativa al pla de prevenció de riscos laborals.		30.3.a
Una anàlisi de camp per tal de verificar que la documentació referida en el paràgraf anterior reflecteix amb exactitud i precisió la realitat preventiva de l'empresa.		30.3.b

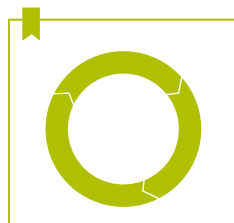
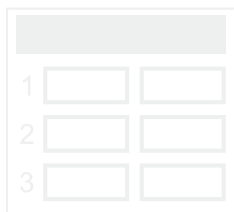
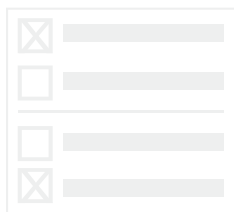
Auditories (continuació)

	Art. LPRL	Art. RSP
A les empreses que desenvolupin les activitats preventives amb recursos propis i aliens, l'auditoria tindrà per objecte la comprovació de les activitats preventives amb recursos propis, dutes a terme per l'empresari, i la seva integració en el sistema general de gestió de l'empresa, tenint en compte la incidència en aquest sistema de la forma mixta d'organització, així com la manera en què es coordinen els recursos propis i aliens en el marc del pla de prevenció de riscos laborals.		31 bis
La primera auditoria del sistema de prevenció de l'empresa s'ha de passar dins els dotze mesos següents a partir de la planificació de l'activitat preventiva.		30.4
L'auditoria s'ha de repetir cada quatre anys, excepte quan es tracti d'activitats incloses a l'annex I del RSP, que, en aquest cas, el termini és de dos anys. Aquests terminis de revisió s'ampliaran en dos anys en els supòsits en què la modalitat d'organització preventiva de l'empresa hagi estat acordada amb la representació especialitzada dels treballadors a l'empresa.		30.4
L'empresa ha d'adoptar les mesures necessàries per esmenar les deficiències posades de manifest en els resultats de l'auditoria que suposin incompliments de la normativa sobre prevenció de riscos laborals. [4.4.3]		31.4

Infraccions

	Art. LISOS
Es considera infracció greu no complir l'obligació d'integrar la prevenció de riscos laborals a l'empresa, a través de la implantació i l'aplicació d'un pla de prevenció, d'abast i contingut establert en la normativa de prevenció de riscos laborals.	12.1.a
Aquesta infracció greu és sancionable amb multa, en el seu grau mínim de 2.046 a 8.195 euros; en el seu grau mitjà, de 8.196 a 20.490 euros; i en el seu grau màxim, de 20.491 a 40.985 euros.	40.2.b

Apèndix 2. Conceptes i recursos

La prevenció de riscos laborals hauria de ser gestionada a partir d'un enfocament professional. L'eficàcia dels principis, de les activitats i de les tècniques adoptades hauria de ser reconeguda per la comunitat científicotècnica.

Un dels principis fonamentals es refereix a la importància d'**integrar la prevenció** de riscos en tots els nivells jeràrquics de l'organització i en totes les activitats i decisions que es realitzin. La seguretat no ha de ser vista com alguna cosa "a més a més de" la feina, sinó com una tasca inherent al mateix treball. La seva gestió és una part integrant de la gestió general, i no un sistema sobreposat.

A destacar també, pel gran valor que aporten, els enfocaments de la gestió basats en la teoria de **sistemes**, especialment els conceptes de **procés i millora contínua**. El seu ús en l'àmbit de la prevenció ha seguit el camí obert per la gestió de la qualitat, i més tard per la gestió ambiental.

La implantació i l'aplicació d'un **pla de prevenció de riscos laborals** és una obligació legal que han de complir totes les empreses, sense distinció de la seva grandària o activitat. En la petita empresa el pla podrà documentar-se de forma molt simplificada.

Degut al fet que és una obligació legal, el disseny i l'aplicació del pla ha de partir del coneixement previ del que la normativa legal indica al respecte (a l'apèndix 1 pot consultar-se un resum dels requisits legals aplicables).

Si bé existeix una certa indeterminació normativa pel que fa al pla¹, això no hauria de fer perdre l'atenció i els esforços de l'empresa per elaborar-lo, implantar-lo i aplicar-lo:

- El pla és l'element que més bé identifica i defineix el sistema de gestió de la prevenció a l'empresa, d'aquí la seva importància. Els errors en la gestió són l'origen de les deficiències en el control de riscos i, aquestes, les causes de danys en la salut dels treballadors i les pèrdues en els processos de l'organització.
- L'obligació legal de realitzar el pla s'hauria d'entendre com una oportunitat per gestionar de manera eficaç la prevenció i aconseguir un control adequat dels riscos; no com una imposició burocràtica a la qual s'hagi de respondre des d'un nivell merament documental.

La figura 1 mostra els elements principals d'un sistema de gestió de la prevenció a partir del model basat en el cicle de millora contínua popularitzat per W. Edwards Deming, el qual és utilitzat com a referència per la majoria de normes de sistemes de gestió (Pla > Do > Check > Act).

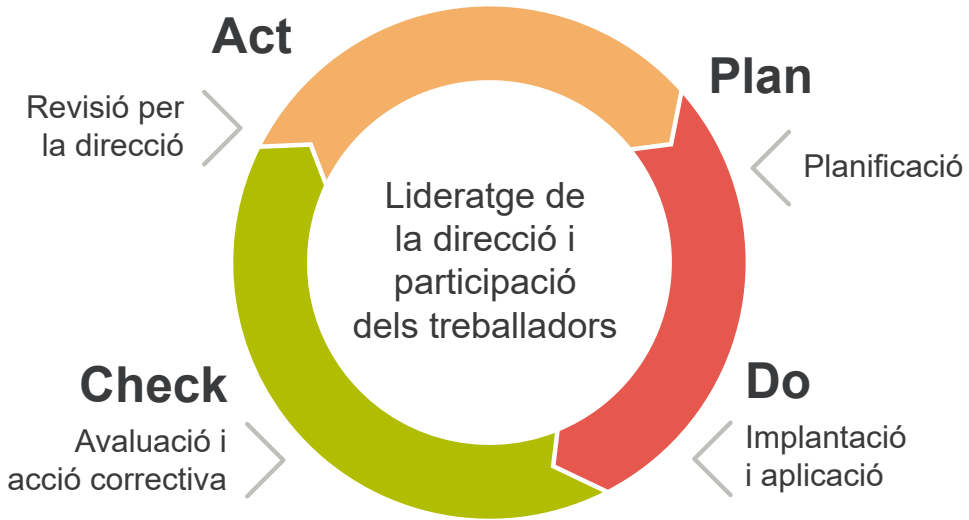

Figura 1

A continuació es descriu l'objecte i les activitats implicades en cadascun dels processos indicats en el model de la figura 1:

Planificació (Pla)

Consisteix a descriure com es pensa gestionar la prevenció a l'empresa, la política i els plans per portar-la a la pràctica.

La seva finalitat és identificar i prioritzar les qüestions i els elements implicats en la prevenció i establir objectius de millora i reducció i control del risc. Tot plegat, de forma coherent amb la política de l'empresa en aquest àmbit.

Implantació i aplicació (Do)

Procés adreçat a prioritzar i controlar els riscos, consultant els treballadors i proporcionant-los formació i informació.

Orientat a definir els elements operacionals que requereix un sistema de gestió eficaç de la prevenció, i necessaris per aconseguir els objectius proposats.

L'aplicació dels elements que el componen genera coneixement que realimenta el procés de planificació i incideix en la millora contínua.

En destaquen els següents elements operacionals:

- Avaluació de riscos
- Gestió del canvi
- Compres
- Contractistes
- Preparació d'emergències

Altres elements requerits per a la implantació i l'aplicació són la formació de treballadors i de la línia jeràrquica, la comunicació, els processos de control de la documentació i els registres.

Avaluació i acció correctiva (*Check*)

Consisteix a mesurar el que es fa. L'objectiu és avaluar l'acompliment en prevenció a través del control, les mesures, l'avaluació, les investigacions d'incidents i les auditories. S'han d'adoptar les mesures correctives necessàries.

Revisió per la direcció (*Act*)

Consisteix en les revisions periòdiques del funcionament del sistema per part de la direcció de l'empresa, de gran valor en l'aprenentatge de l'organització a través de l'experiència.

Lideratge de la direcció i participació dels treballadors

Un dels elements fonamentals per aconseguir que el sistema de gestió sigui eficaç és el lideratge de l'alta direcció i la participació efectiva dels treballadors.

En funció de la modalitat organitzativa de l'empresa s'estableixen les funcions de les unitats específiques en prevenció (empresari, treballador designat, servei de prevenció propi o aliè, recursos preventius, etc.).

Tanmateix, cada organització hauria d'establir-se els principis i rols en la distribució de funcions.

Una de les responsabilitats clau de l'alta direcció és assegurar que les funcions i les tasques de seguretat de tots els treballadors són formals i que han estat assignades i compreses.

La figura 2 mostra exemples d'assignació de responsabilitats de la direcció, dels supervisors i dels treballadors.

Figura 2. Responsabilitats i funcions

Equip directiu

- Complir tots els procediments i totes les normes de seguretat
- Infondre el comportament segur en els equips directius i en els supervisors
- Reconèixer les anàlisis honestes en comptes d'amagar problemes per por a reprovacions o a pèrdues de recompenses
- Exigir producció segura, no producció i seguretat
- Reconèixer els supervisors capaços de millorar l'acompliment de la feina segura dels seus treballadors
- Considerar la seguretat i la salut en el disseny, a l'hora de planificar les instal·lacions i els equips
- Participar per trobar solucions als problemes de seguretat i salut

Supervisors

- Complir tots els procediments i totes les normes de seguretat
- Organitzar reunions de seguretat en el lloc concret i amb resultats mesurables
- Implantar i aplicar activament els programes de seguretat
- Reconèixer els treballadors que identifiquen perills potencials
- Encoratjar els treballadors perquè s'impliquin en els esforços de la prevenció
- Participar com a enllaços en la comunicació amb els treballadors

Treballadors

- Complir tots els procediments i totes les normes de seguretat
- Participar en les investigacions d'incidents que es portin a terme
- Participar buscant solucions als problemes de seguretat i salut
- Alertar les persones adequades sobre qualsevol perill que es detecti
- Implicar-se per ensenyar els procediments establerts als nous treballadors

Per conèixer el contingut i millorar la comprensió de les qüestions més conceptuals relatives al pla es pot consultar la [Guia tècnica per a la integració de la prevenció de riscos laborals en el sistema general de gestió de l'empresa](#), de l'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball (INSHT).

Amb tot, el seu contingut tècnic pot ser una dificultat per als no professionals de la matèria. Per això, de cara al personal no especialista i, sobretot, en cas d'haver confiat l'elaboració del pla de prevenció de riscos a un servei de prevenció aliè, els documents indicats a continuació poden ser d'utilitat per a la seva comprensió, implantació i aplicació.

1. Petita i mitjana empresa

Aquesta guia, a part d'incloure qüestionaris específics sobre els diferents elements del pla, proporciona diverses directrius sobre els criteris d'actuació i els registres documentals necessaris.

- [Gestió de la prevenció de riscos laborals a la petita i mitjana empresa. INSHT.](#)

2. Petita empresa amb una activitat que no comporti una especial perillositat

Per a la petita empresa d'activitat no inclosa en la relació de l'annex I del R.D. 39/1997 i, sobretot, per a aquelles empreses que decideixin elaborar el pla amb recursos propis, poden ser del seu interès aquests recursos:

a.- [Guia tècnica "Simplificació documental"](#)

Per a empreses de fins a 50 treballadors (no incloses en l'annex I del RD39/1997).

Aporta orientacions de l'INSHT per a l'elaboració d'un document únic, el qual conté el pla de prevenció de riscos laborals, l'avaluació de riscos i la planificació de l'activitat preventiva.

Per a complir amb l'objectiu de 'racionalitzar la documentació' i, amb això, la millora de l'eficiència de l'activitat preventiva, al punt 2 d'aquesta guia trobareu un model simplificat de pla de prevenció.

b.- Servei públic ["Prevención10.es"](#)

Per a empreses de fins a 25 treballadors (no incloses en l'annex I del R.D. 39/1997).

Als empresaris que han optat per assumir personalment l'activitat preventiva de l'empresa, *Prevencion10.es* els ofereix, entre d'altres, l'eina en línia 'evalua-t', mitjançant la qual l'empresa pot establir el pla de prevenció, l'avaluació dels riscos i planificació de l'activitat preventiva.

A través del *Mi Plan* es poden obtenir els documents d'ajuda per a la integració de la prevenció en la gestió de l'empresa.

3. Altres recursos

Tot seguit s'indiquen altres recursos d'utilitat per al disseny, la implantació i l'aplicació del pla de prevenció de riscos laborals.

- Avaluació dels riscos laborals. Guia per a l'autoavaluació i la millora del compliment dels requisits legals. Asepeyo.
- Planificació de l'activitat preventiva. Guia per a l'autoavaluació i la millora del compliment dels requisits legals. Asepeyo.
- [Manual de procediments de prevenció de riscos laborals. Guia d'elaboració, de l'INSHT.](#)
- [Directrius bàsiques per al desenvolupament de la prevenció dels riscos laborals a l'empresa, de l'INSHT.](#)
- [NTP-830 Integració de la prevenció i desenvolupament de competències.](#)
- [NTP-848 Empreses de nova creació i condicions de treball \(I\).](#)
- [NTP-849 Empreses de nova creació i condicions de treball \(II\). Pla d'empresa i pla de PRL.](#)
- [NTP-850 Empreses de nova creació i condicions de treball \(III\). Implantació del pla de prevenció.](#)
- [Directrius sobre Sistemes de Gestió de la Seguretat i la Salut en el Treball, ILO/OSH 2001.](#)
- OHSAS 18002: 2008 Sistemes de gestió de la seguretat i salut en el treball. Directrius per a la implementació d'OHSAS 18001: 2007.
- ISO / DIS 45001 Sistemes de gestió de la seguretat i salut en el treball. Requisits amb orientació per a l'ús.

Recursos de les comunitats autònomes

A més, es pot sol·licitar als organismes i serveis de la comunitat autònoma altres recursos d'ajuda per a l'elaboració, implantació i aplicació del pla de prevenció de riscos laborals.

[La prevenció de riscos laborals a l'empresa de nova creació. Generalitat de Catalunya.](#)

Notes

1. El pla de prevenció de riscos laborals es podria entendre com l'establiment de les especificacions d'un sistema de gestió de la prevenció de riscos laborals, ja que la definició de l'article 16.1 de la LPRL coincideix amb la definició de sistema de qualitat de la norma UNE-EN-ISO 9004-1 en la versió disponible de l'any 1995.

Però també hi ha altres opinions que consideren difícil acceptar que un "pla" sigui un "sistema", i que no és lògic que en el RSP s'utilitzin dues expressions per a designar la mateixa realitat, "sistema de prevenció" i "pla".

ASEPEYO

www.asepeyo.es

Segueix-nos a:

